

Bureauonderzoek Loopbrug station Steenwijk

Rapportnummer V454

Projectnummer V07/1083

ISSN 1573 - 9406

Status en versie Definitief 2.0

In opdracht van ProRail BV

Samenstelling drs. ing. C. Sueur

Redactie C. Verschoor

Plaats en Datum Amersfoort, 21 december 2007

Gecontroleerd door mw. dr. K.E. Waugh	d.d. 7 september 2007
Geaccordeerd door M. van Hoven; Gemeente Steenwijk	d.d. 13 december 2007

Niets uit dit werk mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, daaronder mede begrepen gebele of gedeeltelijke bewerking van het werk, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Vestigia b.v.

Inhoudsopgave

1	Samenvatting.....	5
2	Inleiding.....	6
2.1	<i>Algemene gegevens</i>	6
2.2	<i>Onderzoeksmethode</i>	7
2.3	<i>Toegankelijkheid onderzoeksgebied</i>	7
3	Bureauonderzoek en archeologische verwachting.....	8
3.1	<i>Bureauonderzoek</i>	8
3.1.1	<i>Geologie, geomorfologie en bodemopbouw</i>	8
3.1.2	<i>Archeologische en cultuurhistorische waarden</i>	9
3.1.3	<i>Verstorende bodemingrepen in het verleden en in de toekomst</i>	10
3.2	<i>Archeologische verwachting</i>	10
4	Conclusies en aanbevelingen.....	12
5	Geraadpleegde literatuur.....	13
	Afbeeldingen en bijlagen.....	14

1 Samenvatting

In opdracht van ProRail BV heeft Vestigia b.v. *Archeologie & cultuurhistorie* een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd op de locatie van de beoogde loopbrug over het spoor bij het station van Steenwijk, gemeente Steenwijkerland. Het vooronderzoek omvatte een Bureauonderzoek (BO) met veldinspectie. Het terrein is grotendeels deels verhard (*afbeelding 1*).

Het doel van het archeologisch onderzoek is vast te stellen of er in het plangebied sprake is van archeologische en/of cultuurhistorische resten waarmee rekening gehouden dient te worden bij verdere planontwikkeling en, zo ja, wat de waarde daarvan is in termen van beleving, fysieke en inhoudelijke kwaliteit. Vervolgens wordt op basis hiervan een advies gegeven over een eventueel archeologisch vervolgtraject.

Het onderzoek bestond uit een bureauonderzoek en veldinspectie. Bij het bureauonderzoek zijn alle bekende archeologische en historische vondsten en vondstcomplexen in de directe omgeving van de plangebieden geïnventariseerd. Via een literatuurstudie is een analyse gemaakt van de geologie, geomorfologie en bodemopbouw van het plangebied en de directe omgeving. Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek is een archeologisch verwachtingsmodel opgesteld.

Het plangebied is (deels) gelegen binnen de contouren van een zone met hoge archeologische verwachting. Het gaat hierbij om de oude loop van de Steenwijker Aa. Bij aanleg van de spoorlijn en het stationsgebouw, inclusief de latere nieuwbouw, heeft mogelijk reeds verstoring van de bodem plaatsgevonden. Ook de aanwezige telefooncellen en drie platanen hebben een versturende werking op (het zuidelijke deel) van het plangebied. Uit het plangebied en de nabije omgeving zijn geen vondsten bekend die te relateren zijn aan deze waterloop.

Het plangebied is van zodanig geringe omvang (20 m² verspreid over 4 zones) dat een eventueel vervolgonderzoek geen toegevoegde waarde heeft. Bovendien worden plangebieden kleiner dan 250m² in de nieuwe archeologievoorschriften voor Steenwijkerland vrijgesteld van onderzoek.

Aanbevolen wordt hier geen vervolgonderzoek te verrichten. Aangezien toevalsvondsten niet zijn uit te sluiten, adviseert Vestigia, in samenspraak met het Oversticht, de Werkgroep Archeologie Steenwijk in de gelegenheid te stellen tijdens het bouwproces eventuele vondsten of sporen te registreren.

2 Inleiding

2.1 Algemene gegevens

In opdracht van ProRail BV heeft Vestigia b.v. *Archeologie & cultuurhistorie* een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd op de locaties van de beoogde loopbrug over het spoor bij het station van Steenwijk, gemeente Steenwijkerland. Het vooronderzoek omvatte een Bureauonderzoek (BO) met veldinspectie. Het plan omvat de plaatsing van een loopbrug over het spoor ter hoogte van station Steenwijk (*afbeelding 1 en foto 1*).

Administratieve gegevens	
Projectnaam	Loopbrug station Steenwijk
Opdrachtgever Adres	ProRail BV Postbus 2212 3500 GE Utrecht
Contactpersoon, tel.	dhr. C.F. Busscher, tel: 06-20797590
Uitvoerder Projectleider	Vestigia b.v. <i>Archeologie & cultuurhistorie</i> drs. ing. C. Sueur
Bureauonderzoek:	archeoloog drs. ing. C. Sueur fysisch geograaf drs. L. Haaring en K. Klerks
Bevoegd gezag Adres	Gemeente Steenwijkerland Postbus 162 8331 XE Steenwijk
Contactpersoon bevoegd gezag, tel.:	Mevr. mr. M. Hoven, tel: 0521-538832
Documentatie	Vestigia b.v. <i>Archeologie & cultuurhistorie</i>
Provincie, gemeente en plaats plangebied	Overijssel, Steenwijkerland, Steenwijk
Locatie/toponiem	Station
Kaartbladnummer (topo 1:25.000)	16G
RD-coördinaat van het plangebied	204.260/533.970
CIS-code ¹	23886
Oppervlakte plangebied	Ca. 20 m ²
Huidig grondgebruik	Bestraat, spoorrail, spoorberm en braakliggend
Geplande bestemming plangebied	Loopbrug over spoor

Het doel van het archeologisch bureauonderzoek is vast te stellen of er in het plangebied sprake is van archeologische en/of cultuurhistorische waarden die door de bouwwerkzaamheden verstoord kunnen worden en, zo ja, wat de betekenis daarvan is in termen van beleving, fysieke en inhoudelijke kwaliteit. Vervolgens wordt op basis hiervan een advies gegeven over een eventueel archeologisch vervolgtraject.

¹ Landelijk onderzoekmeldingsnummer door de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM/ARCHIS) uitgegeven bij aanvang archeologisch onderzoek.

2.2 Onderzoeksmethode²

Door middel van het bureauonderzoek wordt een beeld geschetst van de natuurlijke omgeving, gebaseerd op de geologie, geomorfologie en bodemopbouw van het omliggende gebied. Uit deze gegevens kan

Foto 1: Overzicht van de bouwlocatie (Bron: Google maps)

worden afgeleid welke mogelijkheden het omliggende landschap bood voor menselijke bewoning of activiteiten. Vervolgens wordt vastgesteld of en hoe dit landschap in het verleden door de mens is bewoond en/of gebruikt. Dit gebeurt op basis van een inventarisatie van historische en cartografische gegevens, van alle bekende archeologische vondsten en vondstcomplexen (als nederzettingen, graven of grafvelden) en door middel van het vaststellen van aard, omvang en gaafheid van eventuele archeologische en cultuurhistorische waarden. Op basis van de resultaten van de literatuurstudie en het bronnenonderzoek wordt ten slotte

een archeologisch verwachtingsmodel opgesteld, waarin de trefkans op archeologische sporen en vondsten wordt vastgesteld en gemotiveerd.

Tevens wordt in kaart gebracht of en in welke mate de bodem verstoord is door (sub)recente bodemingrepen en wat de gevolgen zijn van de geplande bodemingrepen voor eventueel aanwezige archeologische waarden.

2.3 Toegankelijkheid onderzoeksgebied

Het plangebied is goed toegankelijk. Het betreden van de spoorbaan mag enkel onder begeleiding van een veiligheidsman van ProRail.

---

² Het onderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.1, augustus 2006).

3 Bureauonderzoek en archeologische verwachting

3.1 Bureauonderzoek

Voor de gemeente Steenwijkerland heeft Vestigia in 2006 een vlakdekkende inventarisatie van de bekende en te verwachten archeologische en cultuurhistorische waarden opgesteld. Tevens zijn alle beschikbare bodemkundige en geo(morfo)logische kaarten gedigitaliseerd.³ De gegevens voor het bureauonderzoek ten behoeve van de loopbrug zijn ontleend aan dat rapport. Bij de lokale Werkgroep Archeologie Steenwijk (dhr. C.J. Wijnberg) is geïnformeerd naar eventuele nieuwe vondsten nabij het plangebied. Met hetzelfde doel is Archis2 geraadpleegd.

Het bureauonderzoek concentreert zich op de volgende punten:

- reconstructie van het landschap van het plangebied en de directe omgeving in het verleden;
- inventarisatie van archeologische vondsten en complexen (bijvoorbeeld nederzettingen en/of grafvelden);
- inventariseren van historische en cartografische gegevens;
- leggen relatie tussen menselijke activiteiten en specifieke landschappelijke kenmerken;
- bepalen voorspellingswaarde van deze gegevens met het oog op mogelijke archeologische sporen en/of vondsten binnen het plangebied;
- bepalen mate van (sub)recente verstoring van de bodem;
- bepalen mate van verstoring door de geplande bodemingrepen.

3.1.1 Geologie, geomorfologie en bodemopbouw

In de beginfase van het Saalien, voor de komst van het landijs, werden de grofzandige sedimenten uit het Elsterien bedekt met een pakket fijn zand dat hoofdzakelijk door de wind was afgezet. Deze laag bevindt zich nu tussen de pleistocene Rijnsedimenten (Formatie van Urk) en de keileem (Formatie van Drente) en wordt als Laagpakket van Drachten ondergebracht in de Formatie van Boxtel.⁴ De diepteligging van de top van dit pakket wisselt sterk door de opstuwing die na de vorming heeft plaatsgevonden.

In het Midden-Saalien werd een groot deel van Nederland door Scandinavisch landijs overstroomd.

Op het Drents plateau liet het ijs een laag keileem achter. Sommige delen van de keileem zijn later gestuwd waardoor lage stuwwallen zijn ontstaan. De gemeente Steenwijkerland telt binnen haar grenzen enkele van deze stuwwallen, die duidelijk in het landschap te herkennen zijn, waaronder de Steenwijkerkamp. Verder werden grote delen van het keileemplateau doorsneden en geërodeerd door (smeltwater)beken, zoals de Steenwijker Aa, met als gevolg dat het huidige keileemcomplex een verbrokken karakter heeft. Deze erosiegeulen zijn later opgevuld met fluvioperiglaciale afzettingen, die samen met de gevormde hellingafzettingen tot de Formatie van Boxtel worden gerekend.

Een proces dat in het algemeen grote invloed heeft gehad op het afzettingspatroon tijdens het Holoceen is de zeespiegelstijging als gevolg van het smelten van de ijskap uit het Weichselien. In het begin van het Holoceen lag de zeespiegel meer dan 30 m lager dan thans.⁵ De holocene zeespiegelstijging werd in het kustgebied en in de aangrenzende vlakte gekenmerkt door sedimentatie en veenvorming. Vooral het Laat-Subboreaal en Vroeg-Subatlanticum (ongeveer 3500 – 2000 jaar geleden) vormden een periode van zeer uitgebreide veenvorming in het kustgebied, omdat de stijging van de zeespiegel toen iets afnam. In de

---

³ Sueur en Schrijvers 2006.

⁴ Weerts *et al* 2003

⁵ Jelgersma 1961.

hogere delen van het landschap kon vooral in de gebiedsdelen met een slechte afwatering (bijvoorbeeld door keileem nabij het oppervlak) hoogveen ontstaan dat zich uitbreidde over het dekzandoppervlak. Het hoogveen is geheel afgegraven voor de turfwinning. Laagveen ontstond in depressies en beekdalen.

Het plangebied valt net buiten de bodemkundig en geo(morfo)logisch gekarteerde zones. Op de geomorfologische kaart voor Steenwijkerland⁶ grenst het plangebied aan een vlakte van smeltwaterafzettingen (sandr, 2M6), gevormd door sedimentatie van materiaal uit het smeltwater van het landijs. Deze vlakte is in een latere fase grotendeels met een pakket dekzand bedekt geraakt. Bij de afzetting van dekzand ontstaat vaak een zwak golvend oppervlak, waarvan de 'terreinverheffingen' te klein zijn om afzonderlijk weer te geven in het kaartbeeld. Het grootste deel van deze eenheid is binnen de gemeente Steenwijkerland echter ontstaan door een bedekking van deels veen, deels overstromingsmateriaal, eventueel nog gecombineerd met een vervlakkings van de hoogste delen.

Op de bodemkaart grenst het plangebied aan madeveengronden. De bovengrond van deze bodems wijkt af van de koopveengronden in de aanwezigheid van zand in het profiel. Ze worden aangetroffen in het veenachterland waar de zee-invoerd niet meer merkbaar was. De gronden in de beekdalen zijn tijdens beweiding zo sterk vertrappt, dat de bovenlaag van het veen door verkneding/versmering zeer homogeen is geworden. In een aanzienlijk deel van de gebieden waar deze gronden voorkomen bevindt zich Pleistoceen zand binnen 120 cm van het maaiveld. Slechts in enkele gevallen is er sprake van podzolering in het zand.

3.1.2 *Archeologische en cultuurhistorische waarden*

Het plangebied ligt aan de noordzijde van het centrum, even buiten de door grachten omringde oude stadskern.

Er is relatief weinig bekend over wat zich aan de noordzijde van de historische stadskern heeft afgespeeld in de periode tot aan de Middeleeuwen. Steenwijk is ontstaan uit 3 hoeven die in het bezit waren van de bisschop van Utrecht. Uit deze 3 hoeven ontstonden de nederzettingen Westwijk, Middelwijk en Oostwijk. Steenwijk ontwikkelde zich uit Middelwijk tot een handelsnederzetting, geconcentreerd rond de Marke, waarbij alle straten op de markt uitkomen. Het is onduidelijk in welk jaar Steenwijk stadsrechten verkreeg, in ieder geval tussen 1255 en 1295 na Chr. In 1134 werden de rechten van de markebewoners opnieuw vastgelegd waardoor ook nieuwe mensen zich mochten vestigen in Steenwijk. Deze drastische vernieuwing leidde tot een flinke groei van de gemeenschap, de handel en de ambachten. De eerste vermelding van de Sint Clemenskerk is rond 1206. Het huidige kerkgebouw is rond 1422 gebouwd. Tijdens opgravingen van de ROB tussen 1975 en 1977 is echter een houten kerk aangetroffen, waarvan de cella rond 1000 gedateerd kan worden. Hierna volgen nog zeker 10 fasen van uitbreiding en verandering.⁷ Behalve kerkelijk centrum werd Steenwijk ook een marktcentrum. In 1358 wordt de stad marktrecht verleend. De centrale ligging en de ligging aan de weg naar Friesland speelden hierbij een belangrijke rol. In de jaren hierna volgden grote schermutselingen tussen de legers van de bisschop en de Friezen (de Stellingwerwers). Nadat de vrede tussen beide partijen getekend was, stroomden grote groepen vluchtelingen het gebied binnen die afkomstig waren uit het Middellandse Zeegebied. Deze mensen vestigden zich in Sint Maartenluyden en verkregen later het St. Maartensrecht.

Vanaf de 14^e eeuw werd een begin gemaakt met een aantal grote verdedigingswerken in Steenwijk. De noordoostzijde van de stad was relatief beschermd door de moerasgebieden langs de Aa. De zuidwestkant, rond het hoger gelegen Kamp, had daarentegen vaker last van invallen. Aan deze zijde van de stad werden de eerste wallen en grachten aangelegd. De grachten aan de oostzijde zijn pas later gegraven. Een stadsmuur

⁶ Sueur en Schrijvers 2006, kaartbijlage 2.

⁷ Halbertsma, 1978.

is er nooit gekomen. In 1413 werd de Eese, een deel van de stad en een deel van de vestingwerken totaal vernield door invallende Friezen en in 1523 nogmaals de gehele stad door invallende Geldersen.⁸ Oorspronkelijk telde Steenwijk 4 stadspoorten, maar de Onnase poort is in 1621 afgebroken. De overige poorten zijn rond 1830 afgebroken.

Op de kadastrale minuut en het verzamelplan van c. 1830 is de oude waterloop van de Steenwijker Aa goed te volgen. De Huidige J.H. Tromp Meesterstraat, welke vanuit het historische centrum naar het station leidt, lijkt de gedempte loop van de Aa te volgen. Ter hoogte van het station ligt de oude loop onder de (oostelijke helft van de) fietsstalling. Bij de aanleg van het station in 1868 is de loop gekanaliseerd en om het station heen geleid. Het station lijkt als een verhoogd eiland aangelegd te zijn.⁹ Binnen het plangebied zijn echter geen archeologische vondsten bekend, ook niet uit de periode van aanleg van het station. In de wijde omgeving, tot op 200 meter buiten het plangebied, zijn eveneens geen archeologische vondsten of sporen bekend (met uitzondering van vondsten die gevonden zijn binnen de historische stadskern van Steenwijk). Daarbuiten is op een drietal locaties een vuurstenen bijl (Felsrechteckbeil of Flint Ovalbeil) gevonden, welke waarschijnlijk dateren uit de periode 4000 - 2000 v. Chr (Archiswaarnemingen 13644, 12392 en 12396). Deze bijlen zijn alle als losse vondst te beschouwen. Voorts is op één andere locatie - 700m buiten het plangebied - een aantal stukken ontgedateerd en ongedetermineerd vuursteen, aardewerk en hutteleem gevonden (Archiswaarneming 400613).

Deze gegevens geven geen aanleiding tot nader onderzoek binnen het plangebied.

3.1.3 *Verstorende bodemingrepen in het verleden en in de toekomst*

In 1868 werd op deze plaats het eerste spoorwegstation geopend. Het is zeer waarschijnlijk dat ten behoeve van de bouw van het station en de aanleg van de spoorlijn omvangrijke grondwerken zijn uitgevoerd (afgraven slappe venige grond en ophogen met schoon zand). In 1972 werd het oude station gesloopt en verrees een nieuw stationsgebouw. Op de plaats waar de zuidelijke aanzet van de trap gefundeerd zal worden, staan nu twee telefooncellen en drie platanen. De pijlers komen direct naast de sporen te staan. De noordelijke aanzet van de loopbrug ligt in het braakliggende terrein 'over het spoor', net voorbij het verhoogde laad/losplateau, en maakt ook deel uit van het in 1868 aangelegde 'stationseiland'. De kans op eerdere versterking van de bovengrond in het gehele plangebied is derhalve aanzienlijk.

De versterking ten behoeve van de realisatie van de loopbrug zal bestaan uit:

- Twee betonnen fundering voor de aanzet van de trappen.
- Twee betonnen fundering voor de pijlers (2 stuks) op de overgang van de trappen naar het horizontale brugdeel boven de sporen.

Het totaal te verstoren oppervlak bedraagt ca. 20 m². verspreid over de vier zones (2 x een trapaanzet en 2 x de dubbele pijlers).

3.2 *Archeologische verwachting*

Op de IKAW heeft het plangebied geen verwachting, omdat het binnen de bebouwde kom gelegen is. De verwachtingenkaart van Vestigia uit 2006 kent aan het plangebied (deels) een hoge verwachting toe, met als reden dat het hier een van de oude lopen van de Steenwijker Aa heeft gelegen. Dergelijke beekdalen worden sinds kort hoog gewaardeerd, omdat eventuele organische resten uitstekend geconserveerd blijken te zijn.

---

⁸ Bruinenberg, 1966 & Laar, 1987.

⁹ Sueur en Schrijvers 2006.

Echter, deze beekdalen werden zeer extensief gebruikt, waardoor de kans op het aantreffen van menselijke resten zeer gering is.¹⁰ De enkele losse vondsten van vuurstenen werktuigen uit de omgeving van het plangebied ondersteunen deze visie. Archeologisch onderzoek is hier alleen kansrijk (en dus maatschappelijk verantwoord) bij relatief grote bodemingrepen, over een groot oppervlak.

De mogelijkheden tot het zetten van verkennende of karterende boringen voorafgaand aan de bodemingrepen zijn bovendien zeer beperkt: het gehele terrein aan zuidzijde van het spoor is verhard. Op de plaats waar de pijlers komen, is verharding aanwezig in de vorm van tegels en/of spoorgrind. Enkel aan het noordelijke uiteinde van de loopbrug zouden boringen gezet kunnen worden.¹¹ Het opstellen van een meer gedetailleerd verwachtingsmodel is derhalve niet mogelijk.

In de bestemmingsplanvoorschriften voor het nieuwe bestemmingsplan die gekoppeld zijn aan de hoge verwachting is gesteld dat ingrepen binnen de bebouwde kom, die kleiner zijn dan 250 m², worden vrijgesteld van archeologisch onderzoek.

---

¹⁰ Gerritsen en Rensink 2004.

¹¹ Gegevens verkregen uit veldinspectie door auteur d.d. 23 augustus 2007.

4 Conclusies en aanbevelingen

Het plangebied is (deels) gelegen binnen de contouren van een zone met hoge archeologische verwachting. Het gaat hierbij om de oude loop van de Steenwijker Aa. Bij aanleg van de spoorlijn en het stationsgebouw, inclusief de latere nieuwbouw, heeft mogelijk reeds verstoring van de bodem plaatsgevonden. Ook de aanwezige telefooncellen en drie platanen hebben een versturende werking op (het zuidelijke deel) van het plangebied. Uit het plangebied en de nabije omgeving zijn geen vondsten bekend die te relateren zijn aan deze waterloop.

Het plangebied is van zodanig geringe omvang (20 m² verspreid over 4 zones) dat een eventueel vervolgonderzoek geen toegevoegde waarde heeft. Bovendien worden plangebieden kleiner dan 250 m² in de nieuwe archeologievoorschriften voor Steenwijkerland vrijgesteld van onderzoek.

Aanbevolen wordt hier geen vervolgonderzoek te verrichten. Aangezien toevalsvondsten niet zijn uit te sluiten, adviseert Vestigia, in samenspraak met het Oversticht, de Werkgroep Archeologie Steenwijk in de gelegenheid te stellen tijdens het bouwproces eventuele vondsten of sporen te registreren.

5 Geraadpleegde literatuur

Digitale bronnen

- Centraal Archeologisch Archief (CAA).
- Centraal Monumenten Archief (CMA).
- Indicatieve kaart van Archeologische Waarden (IKAW).
- Archeologisch Informatiesysteem (Archis2).
- KICH cultuur-historische kaart www.kich.nl.
- Website van het AHN: www.ahn.nl.
- Luchtfoto's via Google Earth.
- Topografische kaart en kadastrale kaart uit 1832 van Hontenisee, sectie C, blad 2, www.dewoonomgeving.nl.

Atlassen:

- *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000*, 1972, Wageningen (Stichting voor Bodemkartering).
- *Grote historische atlas Nederland 1:50.000*, 1990, Wolters-Noordhoff, Groningen.
- *Grote topografische atlas van Nederland 1:50.000*, 1997² (1987), Wolters-Noordhoff, Groningen.

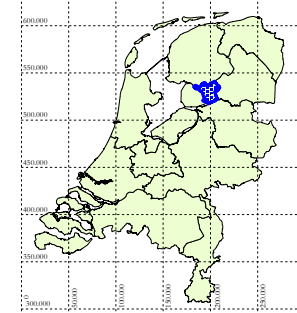
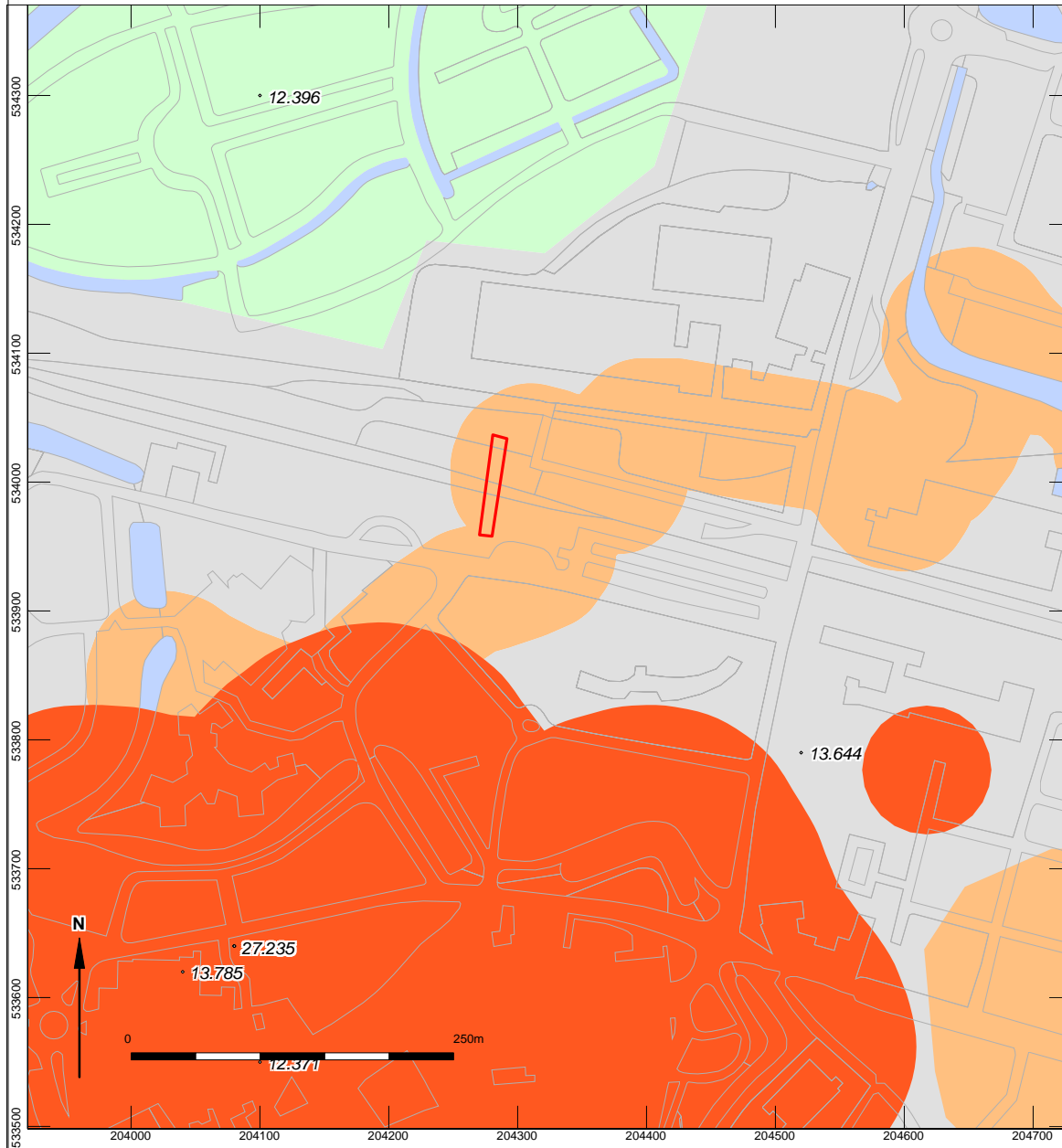
Literatuur

- Bakker, H. de/J. Schelling, 1989: *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland. De hogere niveaus*, Wageningen (Staring Centrum).
- Berendsen, H.J.A., 1997: *Landschappelijk Nederland*, Assen.
- Geritsen F./E. Rensink (eds.), 2004: Beekdallandschappen in archeologisch perspectief. Een kwestie van onderzoek en monumentenzorg in: *Nederlandse Archeologische rapporten 28*, Amersfoort.
- Sueur, C. en R. Schrijvers 2006: Archeologische waarden- en beleidskaart voor het grondgebied van Steenwijkerland, Amersfoort (Vestigia-rapport 337).
- Weerts, H.J.T./P. Cleveringa/J.H.J. Ebbing/F.D. de Lang/W.E. Westerhoff, 2003: *De lithostratigrafische indeling van Nederland – Formaties uit het Tertiair en Kwartair*, Utrecht (INO-NITG).

Afbeeldingen en bijlagen

Afbeelding 1: Ligging plangebied

Afbeeldingen

AFBEELDING 1
LIGGING VAN HET PLANGEBIED;
ARCHEOLOGISCHE WAARNEMINGEN
EN MONUMENTEN

LEGENDA

- Bebouwde Kom
- Grens plangebied
- 27.235 Archeologische waarneming met nummer
- Archeologisch hoge verwachting
- Archeologisch hoge waarde
- Archeologisch lage verwachting
- Bebouwde kom
- water